Intitulé : LANDSBESLUIT, houdende algemene maatregelen, ter uitvoering van artikel 17 van de IJkverordening

Citeertitel: Lengtematenbesluit

Vindplaats : AB 1988 no. 26

Wijzigingen: Geen

§1. Algemene bepalingen

Artikel 1

Onverminderd het bepaalde in het Algemeen ijkbesluit dienen alle lengtematen aan de in artikel 2 opgenomen algemene voorwaarden te voldoen, terwijl de verschillende typen lengtematen tevens aan de in §2 te hunner aanzien opgenomen bijzondere vereisten moeten voldoen.

Artikel 2

1. De lengtematen en hun hulpinrichtingen dienen te zijn samengesteld uit voor het doel geschikte materialen, die voldoende lengtebestendig zijn en genoegzaam weerstand bieden tegen de klimatologische invloeden, welke onder de normale omstandigheden van hun gebruik kunnen voorkomen. De materialen dienen voorts van zodanige aard te zijn, dat temperatuurwisselingen van ten hoogste plus of min 8° C ten opzichte van de referentietemperatuur, bedoeld in het zeventiende lid, alsmede wijzigingen van de trekkracht met plus of min 5 N, voor zover het betreft lengtematen waarbij de trekkracht bepalend is voor de meetlengte, geen veranderingen veroorzaken, die groter zijn dan de maximaal toelaatbare fouten, geldend bij de individuele keuring van de betrokken lengtematen.

2. De lengtematen en hun hulpinrichtingen dienen stevig te zijn geconstrueerd en zorgvuldig te zijn afgewerkt.

3. De dwarsdoorsnede der maten heeft zodanige afmetingen en een zodanige vorm, dat bij normaal gebruik geen onzekerheden van enige betekenis in de meetresultaten kunnen optreden.

4. Strepen en eindvlakken dienen loodrecht te staan op de lengte as van de maat.

5. Eindvlakken van houten eindmaten of streep eindmaten dienen te worden gevormd door een schoen, die bestand is tegen slijtage en die op deugdelijke wijze aan de maat is bevestigd.

6. Hulpinrichtingen, zoals vaste of verschuifbare doken, ringen, handvatten, plaatjes, spitsen, lippen, oprolinrichtingen en noniussen, die het gebruik van de maat vergemakkelijken en het gebruiksdoel ervan verruimen, zijn toelaatbaar voor zover zij geen aanleiding tot misleiding of misvatting kunnen geven. Zij dienen op zodanige wijze te zijn uitgevoerd en aangebracht, dat bij normaal gebruik geen onzekerheden van enige betekenis in de meetresultaten kunnen optreden.

7. De verdeling en de becijfering dienen regelmatig, duidelijk, ondubbelzinnig en onuitwisbaar te zijn aangebracht. Zij dienen zodanig te zijn uitgevoerd, dat een gemakkelijke en ondubbelzinnige aflezing van de gemeten lengte gewaarborgd is.

8. Op elke maat staat vermeld, zoveel mogelijk aan het begin van de maat:

a. de nominale lengte, zijnde de grootste meetlengte;
b. de naam en het land van herkomst van de fabrikant.

In bijzondere gevallen kan door het Hoofd van de Dienst voor Technische Inspectie ontheffing worden verleend van de vereisten van dit lid.

9. Het goedkeuringsmerk van de maat dient zich en wel zoveel mogelijk bij het begin van de maat te bevinden.

10. De lengtemaat dient voorzien te zijn van een schaalverdeling.

11. De schaaldelen mogen ten hoogste gelijk zijn aan:

- 1 cm bij de maten met een nominale lengte, kleiner dan of gelijk aan 2 m;
- 10 cm bij de maten met een nominale lengte, groter dan 2 m en kleiner dan 10 m;
- 20 cm bij de maten met een nominale lengte, gelijk aan of groter dan 10 m, en kleiner dan 50 m;
- 50 cm bij de maten met een nominale lengte, gelijk aan of groter dan 50 m.

12. Behoudens het bepaalde in het dertiende lid dienen de deelstrepen over de gehele lengte van de maat onderling nagenoeg even breed te zijn. De breedte van de strepen dient zodanig te zijn, dat geen onzekerheden van enige betekenis in de meetresultaten kunnen optreden. De deelstrepen geven door een regelmatige afwisseling in lengte of kleur een duidelijk beeld van de onderverdeling.

13. Van een gedeelte van de maat mag het schaaldeel een decimaal deel zijn van het voor de totale lengte gebezigde schaaldeel. In dat geval mogen de desbetreffende deelstrepen minder breed zijn dan die van de overige verdeling van de maat.

14. Onverminderd het bepaalde in de leden 15 en 16 zijn de maximaal toelaatbare fouten, in plus en in min, van de nominale lengte en die van de afstand tussen twee willekeurige doch niet opeenvolgende deelstrepen, in afhankelijkheid van de te meten lengte

$$(a + b.L)\ \text{mm},$$

waarin L het gehele getal voorstelt, dat de naar boven afgeronde nominale waarde van de te meten lengte in meters aangeeft, en waarin a en b een waarde hebben, vastgesteld in de navolgende tabel:

a		B	
bij ijk	bij periodieke controle	Bij ijk	bij periodieke controle
0,3	0,3	0,2	0,4

15. De maximaal toelaatbare fouten, in plus en in min, van de afstand tussen twee opeenvolgende deelstrepen en het maximaal toelaatbare verschil tussen de lengten i van twee opeenvolgende schaaldelen zijn, in afhankelijkheid van die afstand, onderscheidenlijk die lengten, vastgesteld in de navolgende tabel:

Maximaal toelaatbare fout en maximaal toelaatbaar verschil	
Afstand en lengte i	Bij ijk en periodieke controle
i<1 mm	0,2 mm
1 mm < i<1 cm	0,4 mm
1 cm < i<1 dm	0,5 mm

16. In afwijking van het bepaalde in het vijftiende lid is bij eindmaten en bij streep eindmaten de maximaal toelaatbare fout, in

plus en in min, van de lengte van een schaaldeel, begrensd door een eindvlak, bij ijk die volgende uit het bepaalde in het vijftiende lid, vermeerderd met 0,2 mm.

17. De maximaal toelaatbare fouten gelden:

voor de maten, bij welke een trekkracht bepalend is voor de lengte: indien de maat, over de gehele lengte praktisch zonder wrijving ondersteund, is gespannen met de voor de lengte van die maat maatgevende trekkracht;

bij een referentietemperatuur van 20° C, dan wel, voor zover het betreft maten, ten aanzien waarvan in § 2. is bepaald, dat de referentietemperatuur een andere kan zijn dan 20° C, bij de op die maten vermelde temperatuur.

§ 2. Bijzondere bepalingen

Artikel 3

De lengtematen, bedoeld in artikel 1, onder A, sub a, van het Algemeen ijkbesluit, moeten aan in de navolgende artikelen vermelde voorwaarden voldoen.

Artikel 4

1. Meetbanden van kunststof, versterkt met glasvezel dienen een nominale lengte te hebben van ten minste 0,5 en ten hoogste 50 m; zij kunnen worden uitgevoerd als eindmaat, als streepmaat of als streepeindmaat.

2. De trekkracht van de in het eerste lid bedoelde meetbanden ligt in de orde van 20 N.

3. De vrije einden van de eindmaten of van de streep eindmaten moeten zijn voorzien van een tegen slijtage bestendige schoen.

Artikel 5

1. Meetbanden van staal dienen een nominale lengte te hebben van 5, 10, 20, 50, 100 of 200 m; zij kunnen zijn uitgevoerd als eindmaten of als streepmaten.

2. De trekkracht van de in het eerste lid genoemde maten ligt in de orde van 50 N.

3. De beide uiteinden van een in het eerste lid bedoelde maat zijn voorzien van handgrepen of ringen. Indien de handgrepen of ringen zijn begrepen in de totale meetlengte van de maat, dienen zij zodanig te zijn samengesteld, dat hun draaibeweging geen onzekerheid in het meetresultaat veroorzaakt.

Artikel 6

Uit één stuk bestaande, al dan niet buigzame lengtematen dienen een nominale lengte te hebben van ten minste 0,5 m en ten hoogste 5 m; zij zijn vervaardigd van metaal, van hout of van een ander voor het doel geschikt materiaal.

Artikel 7

1. Gelede lengtematen dienen een nominale lengte te hebben van ten minste 0,5 m; zij zijn vervaardigd van metaal, van hout of van een ander voor het doel geschikt materiaal.

2. De geledingen van een in het eerste lid bedoelde maat hebben,

gemeten tussen de assen, onderling gelijke lengten.

3. Een doelmatige inrichting van een in het eerste lid bedoelde maat zorgt ervoor, dat de draaibeweging en de ligging der geledingen ten opzichte van elkaar, wanneer de maat is uitgevouwen, ter plaatse van de assen geen grotere extra fout vertoont dan 0,3 mm.

Artikel 8

1. Kleine rolmaten dienen een nominale lengte te hebben van ten minste 0,5 m en ten hoogste 5 m; zij zijn vervaardigd van staal en kunnen zijn uitgevoerd als streepmaten of als streep eindmaten. Zij zijn gevat in een oprolinrichting.

2. De oprolinrichting van een in het eerste lid bedoelde maat mag zodanig zijn samengesteld, dat één der zijden van het huis daarvan deel uitmaakt van de totale meetlengte.

3. Het vrije uiteinde van een in het eerste lid bedoelde maat mag zijn voorzien van een haakje of van een vaste of verschuifbare lip.

Artikel 9

1. Grote rolmaten dienen een nominale lengte te hebben van ten minste 5 m en ten hoogste 100 m; zij zijn vervaardigd van staal en kunnen zijn uitgevoerd als streepmaten of als streep eindmaten. Zij zijn gevat in een oprolinrichting.

2. De trekkracht van de in het eerste lid bedoelde maten ligt in de orde van 50 N.

3. Het vrije uiteinde van een in het eerste lid bedoelde maat draagt een handgreep of een ring, die niet in de totale meet lengte mag zijn begrepen.

Artikel 10

1. Meetbanden, bestemd voor het meten van de hoogte van de vloeistofspiegel in reservoirs, dienen een nominale lengte te hebben van ten minste 5 m en ten hoogste 50 m; zij zijn vervaardigd van staal.

2. De in het eerste lid bedoelde maten zijn aan het ene uiteinde voorzien van een als schietlood dienend lichaam van doelmatige vorm en van zodanig gewicht, dat het de meetband op voldoende wijze kan spannen; het schietlood is vervaardigd van een materiaal, dat vonkvorming voorkomt. Aan het andere uiteinde kan de bedoelde maat van een oprolinrichting zijn voorzien.

3. De trekkracht van een in het eerste lid bedoelde maat is gelijk aan het gewicht van het schietlood en is op de meetband vermeld. Ook de massa van het schietlood is op de meetband vermeld.

4. De referentietemperatuur van een in het eerste lid bedoelde maat kan verschillen van 20° C.

5. Een in het eerste lid bedoelde maat is over haar gehele lengte in millimeters verdeeld. Het nulpunt van de verdeling wordt gevormd door het grondvlak van het schietlood; de verdeling vangt aan op een afgeplat zijvlak van het schietlood.

6. Het schietlood is vast, dan wel zodanig beweeglijk aan de bedoelde meetband verbonden, dat de bevestiging en de bewegingsmogelijkheid van het schietlood geen aanleiding geven tot enige onzekerheid in het meetresultaat.

7. In afwijking van het bepaalde in het vijftiende lid van artikel 2, zijn de maximale toelaatbare fouten van het samenstel van band en verzwaringslichaam bij ijk niet groter dan 0,6 mm en bij periodieke controle niet groter dan 1,2 mm.

Artikel 11

1. Metalen maten uit één stuk voor nauwkeurige metingen worden onderscheiden in:

a. starre of buigzame maten met een nominale lengte van ten minste 0,5 mm en ten hoogste 5 m, in het bijzonder bestemd om te worden gebruikt als peilstok;

b. meetbanden met een nominale lengte van ten minste 1 en ten hoogste 200 m.

Zij zijn vervaardigd van een voor het doel geschikt materiaal.

2. De trekkracht van de in het eerste lid, onder b, bedoelde maten ligt in de orde van 50 N.

3. De referentietemperatuur van de in het eerste lid bedoelde maten kan verschillen van 20° C.

4. Het einde van de starre maten, bedoeld in het eerste lid, onder a, is voorzien van een schoen, die bestand is tegen stoten en slijtage.

5. Het vrije einde van de maten, bedoeld in het eerste lid, onder b, mag zijn voorzien van een ring, een handgreep of een haak, die niet in de totale meetlengte van de maat mag zijn begrepen.

Artikel 12

De lengtematen, bedoeld in artikel 1, onder A, sub b, van het Algemeen ijkbesluit moeten voldoen aan het bepaalde in artikel 2, met uitzondering van hetgeen bepaald is in het elfde lid van dat artikel, en de verdeling mag onderbroken zijn. Het gebruiksdoel, waarvoor zij bij uitsluiting bestemd zijn, wordt zo mogelijk op de maten vermeld.

§3. Slotbepaling

Artikel 13

1. Dit landsbesluit, treedt inwerking met ingang van de dag na die van zijn afkondiging.

2. Het kan worden aangehaald als Lengtematenbesluit.